

EL REFERENDUM SUIS

Durant una colla de dies, la premsa del país ha expressat una preocupació de caràcter nacional per la possibilitat que Suïssa acordés l'expulsió dels treballadors estrangers. Naturalment, la temença quedava centrada en la sort dels súbdits espanyols, però d'una manera una mica farisaica, o sigui: no pas en allò que pogués afectar la seva peripècia humana, sinó en el problema que crearia el seu retorn massiu i la falta que arribarien a fer les divises que enviaven regularment.

Penso que deu ésser trist trobar-se lluny de casa i comprovar que, en general, ningú no t'enyora massa, que mentre no perdís la regularitat en les transferències i els girs, ja estàs bé on ets. Un punt com en l'antiga dita: «Vés-te'n, Anton, que el qui es queda ja es compon». O com aquells parents que tornen inesperadament a casa i es troben que el buit que havien deixat ja està ple a vessar d'altres afanys i altres afectes.

L'arma polèmica per a enfrontar-se als xenòfobs suïssos ha estat el valor del treball d'aquests braços forasters, la seva aportació a la riquesa i al benestar de la comunitat que els rebia. En arribar aquí, algú ha parlat fins i tot d'ingritud.

Això, a mi, em produeix desassossec. ¿Per què es permet que aquesta capacitat de treball emigri? ¿Està tot fet, a la Península? Generalment, els països que proporcionen mà d'obra als altres fan el ploricó de la pobresa; en molts casos, es tracta d'una pobresa tangible, però no natural ni inevitable, que sol originar-se en recursos sense aprofitar i en grans latifundis en poder de poques mans. La principal riquesa de Suïssa, per exemple, és l'aptitud dels seus habitants d'explotar al màxim els dons naturals de la seva terra i crear fonts de treball que han requerit, fins i tot, la contribució d'obriers de fora.

El que no es pot fer és predicar un triomfalisme constant i parlar de miracles econòmics mentre s'exporten, com a simple material humà, ciutadans amb ganes i disposició de treballar.

En el cas que suscita el present comentari, el mal ja està fet. Aquests treballadors que, per ara, es poden quedar a Suïssa, han tingut dues evidències doloroses: en primer lloc, el 34% de votants a favor de l'expulsió, un percentatge que no deu deixar d'inquietar-los, i, en segon lloc, que «a casa» no els esperen, precisament, amb candeletes.